

**YÜRÜTMEYİN DURDURULMASINI**

**İSTEYEN (DAVACI)**

**VEKİLLERİ**

: 1- BURSA BAROSU BAŞKANLIĞI

: AV. İSMAİL İŞEL

Fethiye Mah. Fsm Bulvarı Derya Sk. Akagündüz Apt.  
No:1 D:10 Kat:5 Nilüfer/BURSA

AV. ASLI EVKE YETKİN

Ulubathı Hasan Bulvarı Ar-Kur Kuzey Han 107/202  
Osmangazi/BURSA

2- TMMOB KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

AV. ERALP ATABEK

Alacamescit Mah. İnönü Cad. Hüzmen Plaza No:29  
K:4 D:425 Osmangazi/BURSA

AV. CÖMERT UYGAR ERDEM

Necatibey Caddesi Kerem Han No:21/36 Kızılay  
Çankaya/ANKARA

AV. MAHMUT FEVZİ ÖZLÜER

Üsküp Caddesi Çevre Sokak Tekdal Apartmanı 6-B  
No:12 - Çankaya / Çankaya/ANKARA

3- TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI

AV. KORAY CENGİZ

Mustafa Kemal Mh. 2120. Cd. No:6/4 Söğütözü  
Çankaya/ANKARA

AV. ERALP ATABEK

Alacamescit Mah. İnönü Cad. Hüzmen Plaza No:29  
K:4 D:425 Osmangazi/BURSA

4- MUDANYA BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI

AV. SERAP AKKUL

Kıbrıs Şehitleri Cad.Arkur Doğuhan No:2 Kat 3 D.308  
Osmangazi/BURSA

5- TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

AV. ZÜHAL SİRKECİOĞLU DÖNMEZ

Bestekar Sk. No: 49/5 K.Dere Çankaya/ANKARA

6- DOĞAYI VE ÇEVREYİ KORUMA DERNEĞİ

Seçukhan Mah. Atatürk Cad. No:23 K:3/11

Osmangazi/BURSA

7- ŞADİ ÖZDEMİR

Kırcaali Mah. F.Çakmak Cad. Kayalı Sk. No:34/2  
Osmangazi/BURSA

8- ERGÜL BATMAN

Şükrü Çavuş Mh. Çhp İlçe Başkanlığı  
Mudanya/BURSA

9- ERDAL AKTUĞ  
Nilim-2 Alaattin Bey Mh. 70.Sk. No:30  
Nilüfer/BURSA  
10- NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU  
Tbmm 06037ANKARA  
11- EKOLOJİK YAŞAM DERNEĞİ  
Demirsubaşı Mh. Gazino Sk. No:22/2  
Gemlik/BURSA

KARŞI TARAF (DAVALI) : BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI  
VEKİLİ : AV. MELEK AYDIN  
Bursa Büyükşehir Belediyesi Hukuk Müşavirliği  
Acemler Yerleşkesi Osmangazi BURSA

**İSTEMİN ÖZETİ** : Davacılar tarafından, "Mudanya İlçesi, Ketendere Mevkii, Bursa Liman Kompleksi Projesinin 1/100.000 ölçekli Bursa İl Çevre Düzeni Planına eklenmesine ilişkin plan değişikliğinin" onaylanmasına ilişkin 14.04.2016 tarih ve 792 sayılı Bursa Büyükşehir Belediye Meclis kararının; plan değişikliğinin 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni planına ve 1/25.000 ölçekli Mudanya Planlama Bölgesi Nazım İmar Planına aykırı olduğu, kıyıda dolgu yapılmak suretiyle kazanılan alanlarla ilgili her türlü planlarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkili olduğu, plan değişikliğinde ÇED sürecinin işletilmediği, liman yapılması düşünülen bölgede Arkeolojik Sit Alanlarının bulunduğu, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğine aykırı olduğu, jeolojik inüüt yapılmadığı, tarım alanlarının yok edildiği, ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

**SAVUNMA ÖZETİ** : Davanın süresinde açılmadığı, davacıların ehliyetinin olmadığı, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu, plan değişikliğinin kamu yararı ve hizmet gereği gözetilerek yapıldığı, Bursa ilinin ihtiyaçlarının karşılanmasının amaçlandığı ileri sürülerek davanın ve yürütmenin durdurulması talebinin reddi gerektiği savunulmaktadır.

### TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Bursa 1. İdare Mahkemesi'nce işin gereği görüldü:

Davalı idarenin usule ilişkin itirazları yerinde görülmemiştir.

Dava, "Mudanya İlçesi, Ketendere Mevkii, Bursa Liman Kompleksi Projesinin 1/100.000 ölçekli Bursa İl Çevre Düzeni Planına eklenmesine ilişkin plan değişikliğinin" onaylanmasına ilişkin 14.04.2016 tarih ve 792 sayılı Bursa Büyükşehir Belediye Meclis kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin tanımlar başlıklı 4. maddesinin (c) bendinde "Çevre Düzeni Planının"; Varsa mekânsal strateji planlarının hedef ve strateji kararlarına uygun olarak orman, akarsu, göl ve tarım arazileri gibi temel coğrafi verilerin gösterildiği, kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, tarım, turizm, ulaşım, enerji gibi sektörlerle ilişkin genel arazi kullanım kararlarını belirleyen, yerleşme ve sektörler arasında ilişkiler ile koruma-kullanma dengesini sağlayan 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekteki haritalar üzerinde ölçeğine uygun gösterim kullanılarak bölge, havza veya il düzeyinde hazırlanabilen,



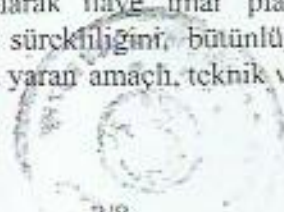
plan notları ve raporuyla bir bütün olarak yapılan plan olduğu,

4. maddesinin (i) bendinde "Nazım İmar Planının": Mevcut ise çevre düzeni planının genel ilke, hedef ve kararlarına uygun olarak, arazi parçalarının genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, çeşitli kentsel ve kırsal yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarını, ulaşım sistemlerini göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere, varsa kadastral durumu işlenmiş olarak 1/5.000 ölçekte, büyükşehir belediyelerinde 1/5000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte, onaylı halihazır haritalar üzerine, plan notları ve ayrıntılı raporuyla bir bütün olarak hazırlanan plan olduğu,

4. maddesinin (k) bendinde "Uygulama İmar Planının": Nazım imar planı ilke ve esaslarına uygun olarak yönetimin koşulları ve planlama alanının genel özellikleri, yapının kullanım amacı ve ihtiyacı, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik ve çevreye etkisi dikkate alınarak; yapılaşmaya ilişkin yapı adaları, kullanımları, yapı nizamı, bina yüksekliği, taban alanı katsayısı, kat alanı, kat sayısı veya emsal, yapı yaklaşma mesafesi, ön cephe hattı, ifraz hattı, kademe hattı, ada ayırım çizgisi, taşıt, yaya ve bisiklet yolları, ulaşım ilişkileri, parkları, meydanları, kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarını, gerektiğinde; parsel büyüklükleri, parsel cephesi ve derinliği, arka cephe hattı, yol kotu ve bu kotun altındaki kat adedi, bağımsız bölüm sayısı gibi yapılaşma ve uygulamaya ilişkin kararları, uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren ve varsa kadastral durumu işlenmiş olarak 1/1.000 ölçekte onaylı halihazır haritalar üzerinde, plan notları ve ayrıntılı raporuyla bir bütün olarak hazırlanan plan olduğu tanımlanmıştır.

Yine aynı yönetmeliğin 6. maddesinin 1. bendinde; "Mekânsal planların kapsadıkları alan ve amaçları açısından Mekânsal Strateji Planları, Çevre Düzeni Planları ve İmar Planları olarak hazırlanacağı, buna göre planlama kademelerinin, üst kademeden alt kademeye doğru sırasıyla; Mekânsal Strateji Planı, Çevre Düzeni Planı, Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından oluşacağı, 2.bendinde; Mekânsal planların, plan kademelenmesine uygun olarak hazırlanacağı, her planın, planlar arası kademeli birliktelik ilkesi uyarınca yürürlükteki üst kademe planların kararlarına uygun olmak, raporu ile bütün oluşturmak ve bir alt kademede ki planı yönlendirmek zorunda olacağı, 3.bendinde; Arazi kullanım ve yapılaşmada sadece mekânsal strateji planlarına, çevre düzeni planlarına ve İmar planları kararlarına uyulacağı, 4.bendinde; Plan kademelenmesi uyarınca il bütününde yapılan çevre düzeni planlarının, yürürlükteki bölge veya havza düzeyindeki çevre düzeni planının genel kararlarına aykırı olmamak kaydıyla hazırlanacağı, 5.bendinde; Mekânsal strateji planları ve çevre düzeni planları hazırlanırken kalkınma planı, bölge planları, bölgesel gelişme stratejileri ve diğer strateji belgeleri ile ortaya konulan hedeflerin dikkate alınacağı" hüküm altına alınmıştır.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 25. ve 26. maddelerinde ise; "İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği veya uygulamasının mümkün olmadığı durumlar ile üst kademe plan kararlarına uygunluğunun sağlanması amacıyla planın tamamının veya plan ana kararlarını etkileyecek bir kısmının yenilenmesi için bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak imar planlarında revizyon yapılacağı, İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği durumlarda, mevcut plana bitişik ve mevcut planın genel arazi kullanım kararları ile süreklilik, bütünlük ve uyum sağlayacak biçimde, bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak ilave imar planı yapılabilceği, İmar planı değişikliğinin; plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak nitelikte, kamu yarar amaçlı, teknik ve nesnel gerekçelere dayanılarak



T.C.  
BURSA  
1. İDARE MAHKEMESİ  
ESAS NO : 2016/1088

yapılacağı" hükümleri getirilmiştir.

Öte yandan, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 7. maddesinde; "Kamu yararının gerektirdiği hallerde, uygulama imar planı kararı ile deniz, göl ve akarsularda ekolojik özellikler dikkate alınarak doldurma ve kurutma suretiyle arazi elde edilebileceği, bu gibi yerlerde doldurma veya kurutmayı yapacak ilgili idarenin valiliğe iletilen teklifin, valilik görüşü ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderileceği, Bakanlığın, konusuna göre ilgili kuruluşların görüşünü de almak suretiyle teklifi inceleyeceği, uygun bulunması halinde ilgili idare tarafından uygulama imar planının hazırlanacağı, bu yerler için yapılacak planlar hakkında 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı, ancak bu planlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından; 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında kalan alanlardaki planların, anılan Kanunun 7 nci maddesine göre ve 4737 sayılı Kanun kapsamında kalan alanlardaki planların ise anılan Kanunun 4/A, 4C ve 4C maddelerine göre tasdik edileceği, doldurma ve kurutma işlemlerinin yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yapılacağı, bu araziler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu ve özel mülkiyet konusu olamayacağı, bu alanlar üzerinde 6 ncı maddede belirtilen yapılar ile yol, açık otopark, park, yeşil alan ve çocuk bahçeleri gibi teknik ve sosyal altyapı alanlarının düzenlenebileceği" hüküm altına alınmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; "Mudanya İlçesi, Ketendere Mevkii, Bursa Liman Kompleksi Projesinin 1/100.000 ölçekli Bursa İl Çevre Düzeni Planına eklenmesine ilişkin plan değişikliğinin" onaylanmasına ilişkin 14.04.2016 tarih ve 792 sayılı Bursa Büyükşehir Belediye Meclis kararının iptali amacıyla bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Tarafların iddiaları ve davaya konu işlemin niteliği dikkate alındığında uyumsuzluğun çözümü teknik bilgiyi gerektirdiğinden Mahkememiz ara kararıyla keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş olup bilahare yapılan keşif sonrasında bilirkişi heyeti tarafından tanzim edilen ve 30.06.2017 günü mahkememiz kaydına giren bilirkişi raporunda özetle: "1/100.000 ölçekli Bursa Çevre Düzeni Planı dava konusu alana yönelik hazırlanmış en üst ölçekli plan olduğu, bu planın üst ölçekli planı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından oluşturulabilecek ülke ölçeğindeki bir mekansal strateji planı olacağı, ancak, bu yönde bir gelişme henüz bulunmadığı, bundan dolayı dava konusu alana yönelik 1/100.000 Ölçekli Bursa Çevre Düzeni Planı'na yönelik üretilmiş olan dava konusu plan değişikliğinin plan kademelenmesi ilkesine göre 1/100.000 Ölçekli Bursa Çevre Düzeni Planı kararları çerçevesinde incelenmesinin olanaklı olmadığı, dava konusu alanda öngörülen "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkezinin, çevresinde herhangi bir yapılaşmanın bulunmadığı bir bölgede gerçekleştirilmesinin amaçlanıldığı, önemli bir alansal büyüklüğe (yaklaşık 127 hektar olduğu anlaşılmaktadır) sahip "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkezinin alansa konumlanacak olması bölgenin mekansal yapısında önemli değişimlere neden olabilecek nitelikte olduğu ve bölgede mekanın yeniden biçimlendirilmesinin gündeme geleceği, dava konusu alanda öngörülen "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez", İstanbul ve Bursa ile yakın ilişki içinde olması beklenen bir işlerliğe sahip olacağı, öngörüldüğü ölçek ve büyüklük itibarıyla böyle bir ilişkinin oluşmasının kaçınılmaz olduğu, dava konusu plan değişikliği sürecinde, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" yakın çevresi ve daha geniş bir ölçekte bölgesi ile birlikte ele alındığı, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez"nin, Marmara Bölgesindeki dinamik işleyişin parçası olarak değerlendirildiği, bu yönüyle, plan değişikliği ile, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" kullanımının bölgesel ölçekte bir bağlam içinde konumlandırıldığı ve Türkiye'de önemli limanlar arasında yer alacağı anlaşılan bir limana yönelik böyle bir tutumun geliştirilmesinin kaçınılmaz olduğu, plan değişikliğinde geliştirilen



bu tutuma karşın, bölgenin önemli bir limanı haline gelecek "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkezi'nin çevresiyle nasıl bir ilişki içinde olacağına ilişkin bir plan kararı geliştirilmediği, 2020 yılı 1/100000 ölçekli Bursa Çevre Düzeni Planı'nda yer alan diğer limanlar olan, Gemlik ve Mudanya limanlarına erişimin liman ile bağlantılı olacak taşıt yollarından sağlanacağına gösterildiği, ancak, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez"e erişimin nasıl olacağı, hangi ulaşım olanaklarının geliştirileceği plan kararı olarak belirlenmediği, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" geliştirilmesine yönelik plan değişikliği, bütüncül bir kentsel mekan kurgusu oluşturmaktan uzak, tekil müdahalelere dayanan bir tutumun ifadesi olarak değerlendirildiği, dava konusu bölgede, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" kullanımının öngörüldüğü alanın güneyinde 2020 yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda, "tarımsal niteliği korunacak alanlar", "özel mahsul alanı" ve "diğer tarım alanları" kullanımları öngörüldüğü, dava konusu plan değişikliği ile "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" kullanımının öngörüldüğü bölgede kapasitesi Deniz Otobüsü Terminali için 1500D00 kişi/yıl, Ropax Terminali için 1000000 kişi/yıl ve 400000 araç/yıl, Ro-ro Terminali için 600000 treyler/yıl, Konteyner Terminali için 1000000 TEU/yıl ve Genel Kargo Terminali için 5-7 milyon ton/yıl olan ve projeye göre yaklaşık olarak 127 hektar büyüklüğünde bir dolgu alanı oluşturacak bir liman kompleksinin inşa edilmesinin, dava konusu bölgenin bölgesel ölçekte bir ulaşım ve lojistik merkezi olmasını sağlayacağı, bu nitelikte bir merkezin, plan değişiklik raporunda da belirtildiği gibi, Bursada yer alan 13 adet OSB ile, İstanbul'daki diğer lojistik merkezler ile ve İstanbul-Bursa-Izmir Otoyolu ile güçlü bağlantıları olmasının kaçınılmaz olduğu, söz konusu bağlantıların, 13 adet OSB ve İstanbul-Bursa-Izmir Otoyolu ile yoğun ulaşım koridorlarının oluşturulmasını gündeme getireceği, bu durumda, dava konusu bölgede yer alan tarım alanlarında gelişme baskısının kendini göstereceği ve bu baskı liman arkası bölgede yeni depolama alanları ile yerleşim alanlarının oluşturulması ile somutlanabileceği, bunun sonucunda ise "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" olarak belirlenen bölgenin çevresindeki tarımsal alanlar hızlı bir yapılaşma sürecine gireceği ve hızla yapılaşmaya yol açılabileceği, bu durumun üst ölçekli planlar olan 2020 Yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı tutum, karar ve stratejilerine aykırı olacağı, tarımsal alanlara yönelik koruma politikalarının öncelikli olması gerektiği Bursa 2030 Yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda benimsendiği, dolayısıyla, "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" kullanımının hayata geçmesi ile tarımsal alanlarda oluşacak baskının oluşturacağı olumsuz etkilerin Bursa 2030 Yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı tutum, karar ve stratejilerine aykırı olacağı, diğer yandan, dava konusu bölgede, 2020 yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda ve Bursa 2030 Yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda tarım alanı olarak öngörülen bölgede DSİ tarafından planlanan göletler olduğunun, Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı'nın 11.10.2013 tarih ve 614035 sayılı yazısında belirtildiği, yazıya göre, bölgede Yalçıftlık Göleti ile Tirilye Göletinin inşa edilmesi ve bu göletlere bağlı olarak sulama alanlarının oluşturulmasının amaçlanıldığı, DSİ'nin söz konusu gölet ve sulama projelerinin, bölgenin tarımsal niteliğini artıracak nitelikte olduğu, ancak öngörülen "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" tarım alanlarında yapılaşma baskısı oluşturacağından DSİ projelerinin hayata geçirilmesini de güçleştireceği, bölgenin tarımsal niteliğinin yanında tarihsel niteliğinin olduğu Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 05.05.2006 tarih ve 1434 sayılı kararında belirtildiği, söz konusu kararda, Ketendere sahilinde bulunan duvar kalıntıları ve yüzey buluntularının alanda bir arkeolojik potansiyel oluşturduğu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 05.11.1999/658 sayılı ilke kararı ile bölgenin 3.

T.C.  
BURSA  
1. İDARE MAHKEMESİ  
ESAS NO : 2016/1088

Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlendiği, planlama ilkeleri ve şehircilik esasları ile kamu yararı açısından dikkat edilmesi gereken en temel esas, doğal sit alanlarının bütünlüğünün sağlanması ve bu alanlarda planlama alanı içerisinde konut veya başka bir kullanımın oluşturduğu ve/veya oluşturacağı baskı karşısında "koruma-kullanma" dengesinin sağlanması olduğu, daha açık bir ifadeyle, çağdaş yaşamın gerektirdiği bazı kullanım, düzenleme ve altyapıların sağlanması sırasında yüzlerce yıllık kültürel birikimin hassas-kırılgan yapıdaki doğal yapı öğelerinin korunması ve bir miras ögesi olarak gelecek kuşaklara taşınması engellenmemesinin gerektiği, özellikle 1970'lerden sonra batı ülkelerinde gelişme hızının düşmesiyle birlikte tarihsel ve çevresel değerler, planlamada ele alınması, bir gerekliliğin ötesinde planlamanın temel yapı taşlarından biri olarak değerlendirilmeye başlanması, gerek çevre sorunlarına ve tarihsel sürekliliklere karşı artan duyarlılığın, gerekse kalkınma ile çevre ve tarih arasındaki sıkı ilişkinin planlama anlayışındaki bu dönüşüme etki ettiği, bu bağlamda, "sürdürülebilir kalkınmanın", planlamanın gözetmesi gereken temel ilkelerden biri olarak ön plana çıkmaya başladığı, bu yönüyle planlamanın, bir alandaki koruma-kullanma dengesini gözetmek durumun olduğu, arkeolojik sit alanlarının kısmen ve/veya tamamen tahrip edilmesinin, geriye dönüşü olmayan etki olarak değerlendirilmesinin gerektiği, bu bağlamda, arkeolojik sit alanlarının korumayı sağlamak amacıyla belirlenmiş özel hükümlere tabii bölgeler olduğunun açık olduğu, arkeolojik sit alanlarının, Koruma Bölge Kurulları tarafından belirlenen sınırlar dahilinde değerlendirmek ve bu alanlara ilişkin herhangi bir plan kararı üretmeden, alanın ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirileceğini belirtmek, şehircilik ilkeleri ve planlama esasları açısından yetersiz bir planlama yaklaşımı olacağı, sit alanları kapsamında üretilmesi gereken plan kararlarının yanı sıra, koruma-kullanma dengesinin sağlanabilmesi için sit alanlarının yakın çevresinde de, arkeolojik sit alanlarının hassas-kırılgan yapısı dikkate alınarak plan kararı üretmenin gerekli olduğu, dava konusu bölgede öngörülen "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" arkeolojik sit alanı olarak belirlenen bölgede yapılaşma baskısı oluşturacağı ve bu durumun ilerleyen süreçte arkeolojik sit alanının kısmen veya tamamen tahrip edilmesi sonucunu doğurabileceği, bu kapsamda, tarımsal ve arkeolojik özelliklerine bağlı olarak gösterdiği doğal ve tarihsel değerler, dava konusu bölgede bir "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez" inşa edilmesini planlama ilkeleri, şehircilik esasları ve kamu yararı yönünden olumsuz kıldığı, Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin, kıyısı olan tüm kentlerde kıyının planlanmasına yönelik temel ilkeleri belirttiği, dolayısıyla, herhangi bir imar planı hazırlama ve uygulama sürecinde, imar planının türü ne olursa olsun Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmeliklerde sahil şeridinde ve kıyıya yönelik geliştirilen ilke ve esaslara uyum göstermek durumunda olduğu, Kıyı Kanunu ile belirlenen iki önemli statü alanı bulunduğu, bunlardan ilkinin, kıyı kenar çizgisinin kara yönünde bulunan ve yukarıda tanımlandığı gibi iki bölümden oluşan sahil şeridi ile kıyı kenar çizgisinin deniz yönünde olan kıyı olduğu, Kıyı Kanunu'nda belirtildiği biçimiyle Kıyıda inşa edilebilecek yapıların, "kıyının kamu yararına kullanımı ve kıyıyı korumak amacıyla yönelik alt yapı ve tesisler", "faaliyetlerinin özellikleri gereği kıyıdan başka yerde yapılmaları mümkün olmayan tesisler" ile "turizm amaçlı tesisler" ve "spor tesisleri" olduğu, dava konusu bölgede öngörülen Liman Kompleksi ve Lojistik Merkezi'nin, Kıyı Kanunu'nda tanımlandığı biçimiyle "kıyının kamu yararına kullanımı ve kıyıyı korumak amacıyla yönelik alt yapı ve tesisler" kapsamında ve bir kıyı yapısı olduğu, dava dosyasına eklenen, öngörülen Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez' projesinin ölçekli olarak imar planı paftalarında gösterildiği haliyle Liman Kompleksi ve Lojistik Merkezin, kıyının deniz yönünde bir dolgu alanda gerçekleştirileceği, dolayısıyla dolgu ile elde edilen

bir alanda üretileceği, dolgu alanlarına ilişkin planların ise Kıyı Kanunu'nda (Madde 7) belirtildiğine göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) tarafından onaylanması gerektiği, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'da (Madde 7) da dolgu alanlarında plan yapma, yaptırma ve onaylama yetkisinin Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü'nde olduğunun belirtildiği, 2020 yılı 1/100000 ölçekli Bursa Çevre Düzeni Planı dava konusu bölgeyi kapsayan üst ölçekli plan olduğu ve bölgede üretilecek alt kademe planların bu planın kararları ile uyumlu olmasının beklendiği, diğer yandan, 26.10.2015 tarih ve 17561 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı işlemi ile kabul edilen 1/50000 ölçekli Bursa İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nda da dava konusu bölgeye yönelik karar ve stratejiler geliştirildiği, mevzuat içinde yer alan tanımlarda "Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın stratejik planlama yönüne yapılan vurgunun dikkat çektiği, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde belirtildiği gibi Bütünleşik Kıyı Alanları Planının, İmar planları ve çevre düzeni planlarına esas olacak temel mekansal stratejileri üretmek durumunda olduğu, bu çerçevede, 26.10.2015 tarih ve 17581 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı işlemi ile kabul edilen 1/50000 ölçekli Bursa İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı kararlarının Bursa ili kıyı alanında gerçekleştirilecek her türde plan için yol gösteren, rehberlik eden bağlayıcı bir plan olduğu, yük taşımacılığı ve lojistik sektörü yönünden yer verilen uzman görüşünde yük taşımacılığı ve lojistik sektörü yönünden bölgede 2 numaralı Gemlik Merkez Alt Bölgesi ile 4 numaralı Mudanya Merkez Alt Bölgesinin öne çıktığı ve bu bölgelerde lojistik ve yük taşımacılığına yönelik yatırımların yapılabileceğinin belirtildiği, diğer bir anlatımla, 5 numaralı Trilye-Mesudiye Alt Bölgesi'nde yer alan Ketendere Sahili'nde herhangi bir kıyı yapısı yatırımının öngörülmediği, kıyı yapılarına ilişkin uzman görüşünde de Ketendere sahilinde bir liman yapısının öngörülmediği, Turizmle ilişkin uzman görüşünde ise Trilye-Mesudiye 'ye ait Alt Bölgesi'nde turizmin geliştirilmesi, Kıyı alan kullanımının artırılacağı günöbirlik kullanım alanlarının planlanmasının öngöröldüğü, plan kararında Trilye-Mesudiye Alt Bölgesi'nde öngörölen "Yolcu Terminali ve Vapur İskelesi'nin" bir liman kompleksine değıil bölge içindeki denize dayalı toplu ulaşımı desteklemeye yönelik yolcu terminali olduğu, Planda ayrıca "Liman: Genel Kargo, Konteyner, Ro-ro ve Kruvaziyer" kullanımı belirtilmiş ve bu kullanımın 2 numaralı Gemlik Merkez Alt Bölgesi'nde öngöröldüğü, bölgede öngörölen lojistik üs ve buna bağıli yeni depolama alanları da Gemlik Merkez Alt Bölgesi'nde öngörölmüş ve bu bölgede yer alan boş ve kullanılmayan alanların yeni kapasite için yeterli olacağı, yük taşımacılığı ve lojistik sektörüne yönelik uzman görüşünde belirtildiği, 26.10.2015 tarih ve 17581 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı işlemi ile kabul edilen 1/50000 ölçekli Bursa İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nda dava konusu bölgede Liman Kompleksi ve Lojistik Merkez niteliğinde bir kıyı yapısının öngörölmendiği, bu tür yapıların Gemlik Merkez Alt Bölgesi'nde öngöröldüğü, diğer yandan, Trilye-Mesudiye Alt Bölgesi'nde Ketendere sahilinde Kıyı Arkasının Baskın Kullanım/Sektör Orman ve Tarım Alanları olarak belirtildiği, bu doğrultuda, dava konusu plan değıişikliği ile geliştirilen kararların, stratejik kararları ile bağlayıcı olan 1/50000 ölçekli Bursa İli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı kararlarına uyum göstermediği, bu çerçevede, dava konusu plan değıişikliği ile planlama ilkeleri, şehircilik esasları ve kamu yararına aykırı bir durumun oluştuğu..." yönünde görüş bildirmişlerdir.

Usulüne uygun olarak taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporuna davalı Bursa Büyükşehir Belediyesi'nce yapılan itirazlar raporu kusurlandıracak nitelikte görölmeyerek, rapor hükmüne esas alınabilecek mahiyette bulunmuştur.



T.C.  
BURSA  
1. İDARE MAHKEMESİ  
ESAS NO : 2016/1088

Uyuşmazlık konusu olayda; yukarıda yer verilen bilirkişi raporu ve dosyada yer alan bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde; dava konusu alanda öngörülen "Liman Kompleksi ve Lojistik Merkezi" geliştirilmesine yönelik plan değişikliğinin, bütüncül bir kentsel mekan kurgusu oluşturmaktan uzak oluşu, tarım alanları yönünden üst ölçekli planlar olan 2020 Yılı 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın tutum, karar ve stratejilerine aykırı olması, bölgede bulunan arkeolojik sit alanındaki koruma-kullanma dengesini bozabilecek yapıda bulunması, kıyıdaki dolgu alanlarında plan yapma, yaptırma ve onaylama yetkisinin Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü'nde olması, bu halde dava konusu plan değişikliğinin planlama ilkeleri, şehircilik esasları ile kamu yararına ve hukuka uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, dava konusu işlem doğrultusunda alt ölçekli planlar yapılabileceğinden telafisi mümkün olmayan zararların ortaya çıkabileceği de açıktır.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin; uygulanması halinde telafisi güç zararlar doğabileceğinden 2577 Sayılı Kanunun 27. maddesi uyarınca teminat alınmaksızın yürütülmesinin durdurulmasına, kararın tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere 22/09/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan  
BATTAL ÖĞÜT  
37843

Üye  
HASAN BAY  
191797

Üye  
FIRAT KALKAN  
192899

ASLI GIBİDİR

